Kvalifikuotas elektroninis parašas
ALGIMANTAS PLIUČAS
2026-06-02 14:14:08 GMT+3
Paskirtis: Parašas

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai 2026-06-02 Nr. S26/06/121
info@am.lt

DĖL VIEŠŲJŲ ATSKIRŲJŲ ŽELDYNŲ PLOTŲ NORMŲ IR PRIKLAUSOMŲJŲ ŽELDYNŲ PLOTŲ NORMŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos architektų rūmai (toliau – **Rūmai**) susipažino su Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. D1-694 „*Dėl Viešųjų atskirųjų želdynų plotų normų ir Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašo patvirtinimo*“ pakeitimo projektu (Reg. Nr. 26-7703, toliau – **Projektu**)[1], kuriuo yra keičiami (papildomi) Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo tvarkos aprašo (toliau – **Aprašo**) 4 ir 10 punktai. Pažymime, kad **Rūmai iš esmės nepritaria Projektu siūlomiems papildymams** ir pabrėžia, kad šiais pakeitimais yra panaikinama galimybė konstruktyviai plėtoti ir vystyti didžiąją dalį miestų centruose ir senamiesčiuose esančių urbanizuotų teritorijų, kurios, vadovaujantis galiojančiais teritorijų planavimo dokumentų sprendiniais, yra priskiriamos gamtiniam karkasui.

Pirmiausia pažymime, kad Projekto aiškinamajame rašte nėra nurodytas ar pagrįstas poreikis keisti galiojantį reglamentavimą. Aiškinamajame rašte tik abstrakčiai nurodoma, kad Projektu yra tikslinami Priklausomųjų želdynų plotų normų apskaičiavimo atvejai, juos tiesiogiai susiejant su Gamtinio karkaso nuostatuose įtvirtintais teritorijų planavimo reikalavimais. Vis dėlto, aiškinamajame rašte nėra įvardinami jokie konkretūs Gamtinio karkaso nuostatų punktai ar priedai, kurie yra neva tai įgyvendinami Projektu siūlomais pakeitimais. **Pabrėžiame, kad Gamtinio karkaso nuostatuose nėra nustatyto draudimo ar ribojimo numatyti želdinių kompensavimo priemones ar taikyti stogų ar požeminių statinių apželdinimą**. Vertiname, kad želdynų plotų kompensavimu bei stogų ir požeminių statinių apželdinimo sprendiniais būtent ir galima atkurti urbanizuotose teritorijose reikalingas žaliąsias jungtis tarp natūraliai išlikusių gamtinio karkaso elementų ir užtikrinti integralių sprendinių reikalingų urbanizuotų teritorijų tolesniam vystymui ir gamtinio karkaso tikslų siekimui išpildymą.

Rūmų nuomone, Projekto aiškinamajame rašte yra nurodyta nepagrįsta ir loginiam vertinimui prieštaraujanti išvada, jog galimybė įrengti želdynus ant požeminių statinių ir statinių stogų sudaro prielaidas mažinti želdynų plotus. Šiomis apželdinimo priemonėmis miesto teritorijoje iš esmės yra ne mažinamas, o didinamas želdynų plotas, taip išpildant žaliuosius sprendimus ir kuriant harmoningą su gamtiniais elementais susietą urbanizuotą aplinką. Tuo tarpu, Projektu siūlomais papildymais iš esmės yra tik kuriama takoskyra tarp želdynų ir statiniais užstatytos aplinkos, proteguojami neinovatyvūs sprendimai ir nėra skatinama statinių integracija gamtinėje aplinkoje ar sąsajų kūrimas.

Pažymime, kad ant statinių stogų ar požeminių statinių įveistų ar planuojamų įveisti želdinių vertė gali būti įvertinama ir prilyginama žemės paviršiuje įrengtiems želdiniams taikant Želdinių atkuriamosios vertės įkainiuose (toliau – **Įkainiuose**)[2] pateikiamų verčių analogiją ir išskiriamus vertinguosius želdinių požymius (kamieno skersmuo, šaknų kelmeliai, lapijos tankumas ir kt.). Taikant Įkainiuose išskirtas vertes ir atsižvelgiant į projektuojamą grunto storį apželdinant stogus ir požeminius pastatus projekto sprendiniais neabejotinai gali būti suformuojami analogiškos vertės ir

[1] Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2...
[2] Želdinių atkuriamosios vertės įkainiai patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. D1-343 „Dėl Želdinių atkuriamosios vertės įkainių patvirtinimo“

potencialo želdynai kaip ir įrengiami ant žemės paviršiaus. Kartu šiuo metu galiojantis reglamentavimas suteikia galimybes želdynus įrengti tokiuose sklypuose ir vietose, kur nustačius Projektu siūlomus pakeitimus želdynų nebūtų galimybės suformuoti apskritai nes sklypo savininkas paprasčiausiai nebeturės tikslo šiuos želdinius sodinti ar vystyti veiklą sklype, kuris reglamentavimo atžvilgiu taps nebetinkamas urbanizacijai ir tiksliniam panaudojimui. Svarbu nepamiršti, kad stogų ir požeminių pastatų apželdinimo sprendiniai iš statytojo reikalauja papildomų investicijų konstrukcijų sustiprinimui ir funkciją atitinkančios hidroizoliacijos įrengimui. Šiuo metu atsižvelgiant į galiojantį tinkamą reglamentavimą ir nustatytą kompensacinį mechanizmą investuotojai ir statytojai yra suinteresuoti taikyti šias priemones ir prioritetą teikti požeminiam automobilių parkavimui, apželdintoms terasoms bei stogams. Kartu, galiojantis reguliavimas ir projektuotojui leidžia lengviau įtikinti statytoją šių investicijų nauda siekiant architektūros kokybės. Tuo tarpu, priėmus siūlomus pakeitimus šios papildomos investicijos nebeturės jokio ekonominio pagrindimo dėl ko galime prognozuoti, kad bus vėl grįžtama prie antžeminių automobilių stovėjimo aikštelių ar saugyklų bei pigiausių stogo dangos sprendinių.

T. y. Projektu siūlomais pakeitimais yra dirbtinai stabdomas inovatyvių sprendinių diegimas ir tolesnė urbanizuotų miesto dalių, patenkančių į gamtinį karkasą, kompleksinė raida, atnaujinimas ir žaliųjų erdvių integracija. Pastebime, kad Projekto rengėjai visiškai nevertina Projektu siūlomo reguliavimo poveikio miestų centrų vystymuisi ir tokiu reguliavimu sudaromų sąlygų urbanistinei driekai. Neatsižvelgiama ir į galiojančius teritorijų planavimo dokumentų sprendinius, su kuriais sistemiškai bus taikomi ir siūlomi reguliavimo pakeitimai.

Rūmų vertinimu, visi aukščiau įvardinti aspektai aiškiai pagrindžia, kad Projektu siūlomi Aprašo 4 ir 10 punktų pakeitimai yra nepagrįsti ir nemotyvuoti, taip pat nėra atliktas joks siūlomų pakeitimų poveikio miesto raidai ir ekonominei būklei vertinimas, todėl labai prašome Projekto netvirtinti ir jam nepritariame.

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas Algimantas Pliučas

Kazimieras Labokas, el. paštas: kazimieras@architekturumai.lt